

סילבוס

החברה הישראלית: סוגיות נבחרות - 3502

תאריך עדכון אחרון 12-11-2013

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' עדית בליט-כהן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: edithb@012.net.il

שעות קבלה של רcz הקורס: ד' 11:00-12:00

מורים הקורס:
ד"ר עדית בליט-כהן

תאור כללי של הקורס:
הקורס עוסק בתיאוריות של רב-תרבותית, שליטה ודיכוי בהקשר של תופעות חברתיות בחברה

הישראלית.

נעסוק בשסייעים חברתיים, תוך שימוש דגש על הבדלים תרבותיים בין העובדים הסוציאליים, נתוני השירותים לבין קהל מקבלי השירות.

מטרות הקורס:

- וְאַלְהָכֵיר תיאוריות בנושא של שוני, רב-תרבותיות, שליטה ודיכוי בהקשר של תופעות חברתיות.
- וְאַלְהָגֵבֵר את מודעותם של הסטודנטים לשונות אתניות-תרבותיות.
- וְאַלְפְּתַח את ההבנה ואת כושר הניהוח של הסטודנטים של התופעות, התהליכים וההסדרים החברתיים אשר מאפיינים את החברה הישראלית בת זמננו על מרכיביה השונים תוך בחינת תפקידה של העבודה הסוציאלית בהתמודדות עם תופעות אלה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לזהות פערים חברתיים בחברה הישראלית ולהגדיר את מקור פערים אלה.
- לישם מימוניות מקצועית שיסיעו להם להתמודד עם סכסוכים העולמים להיווצר עקב השוני התרבותי אתני בין אנשים איתם הם עובדים.

דרישות נוכחות (%):

nocחות מלאה ופעילה בשיעורים.

שיטת ההוראה בקורס: הקורס בניי על במידה פעילה.
קריאה מאמר לקרה כל שיעור ודיוון בכתיבה.

רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:

זהות וסובלנות,
פלורליזם, רב-תרבותיות ורגשות תרבותית,
שליטה ודיכוי,
גLOBלייזציה והשלכותיה החברתיות,
קבוצות וশסייעים בחברה הישראלית.

חומר חובה לקריאה:

זהות וסובלנות:

גרשי, נ. (2007). כשאני מדבר על המושג עלבן. בתוך: שמואלוף, מ., נ. שם-טוב ונ. ברעם (עורכים).
תהודות זהות- הדור השלישי כותב מזרחת. תל-אביב, הוצאה עם עובד. עמ' 19-11.

لومסק- פדר, ע. (2005). מתקס הירואי לפולחן של אבל: קולות שונים בטקס יום הזיכרון בבית הספר. מתוך: גור, ח. (עורכת). מיליטריזם בחינוך. תל-אביב: הוצאהavel. עמ' 300-276.

Lawler, S.(2008). *Identity: Sociological perspectives*. Cambridge: Polity Press.

Pyles, L. (2009). *Progressive community organizing*. N.Y.:Routledge. Chapter 10: Towards solidarity: Understanding oppression and working with Identity politics. Pp. 141-152.

שליטה ודיכוי:

Dominelli, L.(2002). *Anti- oppressive social work- Theory and practice*. Chapters: 1: Introducing anti- oppressive theories for practice, 2: Oppression, social divisions and identity, 3: Anti-oppressive practice as a legitimate concern of social work. . N.Y.: Palgrave Macmillan.

Gil, D. G. (1998). *Confronting injustice and oppression*. Columbia University Press.

Chapter: I: Injustice and oppression: Meaning, links, and alternatives, Pp. 9-16; Chapter 6: Social change oriented "radical" practice, Pp. 101-113; Chapter 3: Social-change strategies to overcome injustice and oppression, Pp. 33-63.

פלורליזם, רב-תרבותיות ורגישות תרבותית:

לשם, א. (2003). ישראל כמדינה רב תרבותית בפתח המאה העשרים ואחת. בתרן: לשם, א. ורואר- סטריאר, ד. (עורכים). *שונות תרבותית כאתגר לשירותי אנוש*. עמ' : 13-25. ירושלים: הוצאת ספרים ע"ש מאגנס, האוניברסיטה העברית.

פריזר, נ. (2004). מחלוקת להכרה? דילמות של צדק בעידן "פוסט- סוציאליסטי". מתרן: פילק, ד. ורמן, א. (עורכים). *שלטון ההון: החברה הישראלית בעידן הגלובלי*. ירושלים: מכון ון ליר/ הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ': 270-297.

גורן, צ., ח. פרץ, ח. אלbez, ל. קסן (2008). *לאן נעלמו/NALMO הקלות: שיח זכויות אדם ופוליטיקה בטיפול הסוציאלי* בנסיבות בסיכון. מתרן: רוןן, י., ד. ישראלי, ו. סלונים-נבו (עורכים). הדירה חברתיות זכויות אדם בישראל. הוצאה רמות: אוניברסיטת תל- אביב. עמ' 301-325.

גLOBלייזציה והשלכותיה החברתיות:

באוון, ז. (2002). *גLOBלייזציה: ההיבט האנושי*. פרק ראשון: הזמן והmund. עמ' 60-69 ופרק רביעי: תיירים ונודדים. עמ' 142-115. תל- אביב: הוצאה הקיבוץ המאוחד.

קבוצות וশסעים בחברה הישראלית עצמוני-הלי, ח. (2000). ארץ שסועה- האם מלחמת תרבויות היא בלתי נמנעת?. פרק 3: משסעים בزمרת: הפרד ומשול. עמ' 52-36. כפר סבא: אריה ניר הוצאה לאור בע"מ.

מרכז- פריפריה:

גרום, ת. (2008). על מקום מושך ובלתי נסבל. בתרן: כ"ז, י., ז. דגנית ות. גרים (עורכים). אי-כאן: שפה זהות מקום. קו אדום: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 343-354.

דתים- חילוניים:

עצמוני-הלי, ח. (2000). ארץ שסועה- האם מלחמת תרבויות היא בלתי נמנעת?. פרק 5: דתים וחילוניים- שנינו ביחד או כל אחד לחוד?. עמ' 64-79. כפר סבא: אריה ניר הוצאה לאור בע"מ.

עלים חדשים-ותיקים:
הורנץ'יק, ג. (2003). היתרונות של ריבוי זהויות: השתמעויות מחקרים על זהות תרבותית והסתגלות. בתר: לשם, א. ווואר-סטריאר, ד. (עורכים). *שונות תרבותית כאתגר לשירותי אנוש*. פרק 3. עמ': 127-137. ירושלים: הוצאת ספרים ע"ש מאגנס, האוניברסיטה העברית.

ערבים-דרוזים-יהודיים:

בקמן, צ. (2008). המרכז ייחזק מעמד: המשיח אינו עומד להגעה. בתר: כ"ז, ז. דגמי ות. גרים (עורכים). אי-כאן: שפה זהות מקום. קנו אדום: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 71-83.

مزוחים-אשכנזים:

זהאן כלב, ה. (2002). כמה שעת יפה, לא רואים שעת מרוקאית. מתוך: צלטמאיר, מ. ופרי, פ. (עורכות). מורים בישראל. תל-אביב: קנו אדום. עמ' 186-174.

חומר לקריאה נוספת:

סיכסן, א. (2010). אל יפו. תל-אביב: ידיעות אחרונות.

פלורליזם, רב-תרבותיות ורגשות תרבותית
בן-דוד, ע. עמית ד. (1999). האם علينا ללמידה רגשות תרבותית? הניסין הישראלי. חברה ורוחה, י"ט (2). 244-235.

חדר, א. (2010). "התכנית הביתית"- "ישום של עקרונות פעולה בעבודה סוציאלית קהילתית רגשות תרבות עם משפחות יוצאי אתיופיה בעיר באר-שבע. המאמר נכתב במסגרת התכנית "חכמת המעשה" בבית הספר המרכזית להכשרת עובדים לשירותי הרוחה.

קלדרון, נ. (2000). פלורליסטים בעלי כורחם: על ריבוי התרבות של הישראלים. פרק שביעי: מין הריבוי אל הסולידריות. עמ': 139-172. חיפה: הוצאה הספרים של אוניברסיטת חיפה ו厓מורה-ביתן.

גLOBלייזציה והשלכותיה החברתיות:

סאסן, ס. (2006). ערמים גLOBליות ומעגלי השרdot. בתר: ארנרייך, ב. והוכשילד, ר. (עורכות). האישה הגלובלית: מטפלות, עוזרות ועובדות מין בכלכלת החדש. תל-אביב: הוצאה בבל.

הلمן, ש. (2007). הגשמה וחסימה: מצבה של האזרחות בישראל בעידן הגלובליזציה. מתוך: הרציג, ח., ט. כוכבי וש. צלניך (עורכים). דורות מרחבים זהויות: מבטים עכשוויים על חברה ותרבות ישראל. מכון ון ליר בירושלים והוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 150-125.

קבוצות וקבוצות:

מרכז-פריפריה:

בן סימון, ד. (2002). עסקה אפלה בדروم. עמ' 149-173. ירושלים: כתתר הוצאה לאור.

כ"ז, י. (2008). פריפריה היא לא רק מקום. בתרן: כ"ז, י., ז. דגנית ות. גروس (עורכים). אי-כאן: שפה זהות מקום. קי אודום: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 50-70.

דתיים-חילוניים:
פפר א. (2007). בין תורה לדרך ארץ: כיצד צמיחה הקהילה החרדית-לאומית ולאן מועדות פניה. ירושלים: מכון פלורסה"ם למחקרים מדיניות בע"מ.

קפלן, ק. ושטדרל, נ. (2012). מהישרונות להתבססות: תמורה בחברה החרדית בישראל ובחקרה. ירושלים: מכון זן ליר.

עלים חדשים (מהגרים)- ותיקים:
בוסטין, ע. (2007). תיעוק לשוני ותרבות של שירותים חברתיים לעולים בישראל: חשיבותה של רגשות תרבותית. הד האולפן החדש, 91, 1-11.

ברגר, ר. (1999). עלים מחבר העמים: אפיקים, צרכים ועקרונות התערבות, בתרן: רבין, ק. (עורכת) להיות שונה בישראל: מוצא עדתי ומין לטיפול בישראל (עמ' 119-97). תל אביב: רמות.

גוטלב. ת. (2002). פער תרבותי וสภาพ אם זרה כמקור לכשלים בהנחיית קבוצות. בתרן: קסן, ל. ור. לב-ויזל (עורכות). עבודה קבוצתית בחברה רבת-תרבות. 117-128. תל-אביב: צ'ריקובר מוציאים לאור בע"מ.

דיין, נ. וניראל, נ. (2003). "רפואה שלמה": תכנית לקידום בריאות ויצאי אתיפיה ברפואה ראשונית. בתרן: לשם, א. ורואר- סטריאר, ד. (עורכים). שנות תרבותית כאתגר לשירותי אונש. פרק 12. עמ': 345-359. ירושלים: הוצאה ספרים ע"ש מאגנס, האוניברסיטה העברית.
- מרום, ד. (2008). עליה המובילה לפריפריה וממנה. בתרן: כ"ז, י., ז. דגנית ות. גROS (עורכים). אי-כאן: שפה זהות מקום. קי אודום: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 84-98.

צפדייה, א. וא. יפתחאל (2004). מדינה, מרחב והוון: מהגרים בישראל וריבוד חברתי-מרחביה. מתרן: פילק, ד. וא. רם (עורכים). שלטון ההוון: החברה הישראלית בעידן הגלובלי. ירושלים: הקיבוץ המאוחד מכון זן ליר. עמ': 197-221.

קימרלינג, ב. (2004). מהגרים, מתושבים, ולידיים: המדינה והחברה בישראל - בין ריבוי תרבותיות למחלמות תרבות. פרק תשיעי: מהגרי דוברי רוסית. עמ' 432-410. פרק עשר: מפלאים לביתה ישראל. עמ' 433-453. תל אביב: עם עובד.

ערבים-יהודים:
אל-חאג', מ. (2007). אתום לאומי לעומת חינוך רב- תרבותי: הספרים החדשאים ללימוד היסטוריה בישראל. בתרן: הרציג, ח., ט. כוכבי וש. צלניך (עורכים). דורות מרחבים זהויות: מבטים עכשוויים על חברה ותרבות בישראל. מכון זן ליר בירושלים, הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 316-298.

גרא, ר. (2012). ספר החברה הערבית בישראל (5)- אוכלוסייה, חברת, כלכלה-ספר אלקטרוני. ירושלים: מכון זן ליר.

וינר-לווי, נ. (2008). "להיות האדם השונה": מעגלי הדרתן של נשים דרוזיות נחשניות. בתרן: רון, י., דורון, י. וסלוניים- נבו, ו. (עורכים). הדירה חברתית וזכויות אדם בישראל. תל- אביב: רמות. עמ' 233-254.

- חן, ח. ומונטנסקו, ד. (2011). עיר בין ערביים: לאומיות מודקנת ביפו. ירושלים: מכון בן ליר.
- מונטנסקו, ד. (2008). זהות ללא קהילה, קהילה מחפשות זהות: פוליטיקה מרחבית ביפו. מגמות, 46.
- עוזיה, פ., ח. אבו-בקר, ר. הרץ-לזרוביץ, א. גאנם (2009). נשים ערביות בישראל תמונה מצב ומבטו לעתיד. הוצאה רמות-אוניברסיטת תל-אביב.
- קימרלינג, ב. (2004). מהגרים, מתישבים, ילדים: המדינה והחברה בישראל- בין ריבוי תרבותיות למחלמות תרבות. פרק שני: פלסטינים ערבים, ערבים CISRALIM. עמ' 370-410. תל אביב: עם עובד.
- מזהרים-אשכנזים:**
- דהאן-כלב, ה. (2008). כשהאובייקט מתחילה לדבר. בთוך: כ"ז, 'ז. דגניות. גרים (עורכים). אי-כאן: שפה זהות מקום. קו אודום: הוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 285-296.
- עיר, א. (2007). המשכיות ושינוי בחברה הישראלית: המבחן של כור ההיתוך. מתוך: הרצוג, ח., ט. כוכבי ושם. צלניך (עורכים). דורות מרחבים זהויות: מבטים עכשוויים על חברה ותרבות וישראל. מכון בן ליר בירושלים והוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 104-72.
- פלד, י. (2002). "אריה שאג, מי לא ירא?": ש"ס והמאבק על הישראלית. מתוך: חבר, ח., שנhab' . ומצפי-האלר, פ. (עורכים). (2002). מזהרים בישראל. מכון בן ליר בירושלים והוצאה הקיבוץ המאוחד. עמ' 272-287.
- קימרלינג, ב. (2004). מהגרים, מתישבים, ילדים: המדינה והחברה בישראל- בין ריבוי תרבותיות למחלמות תרבות. פרק שני: מזהרים: דתים, מסורות וחלונות. עמ' 336-282. תל אביב: עם עובד.
- শ্মোলভ, מ., נ. שם-טוב ונ. ברעם (עורכים) (2007). תהודות זהות- הדור השלישי כותב מזהרים. תל-אביב, הוצאה עם עובד.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתוב/בחינה בעל פה 70 %
הרצאה 30 %
 השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוספת / הערות:

ההרצאה הינה אופציונלית וקשורה להציג סוגיה אודות רב-תרבותית בכיתה. עברו אותם סטודנטים שיבחרו שלא להציג בכיתה, ציונים בקורס יקבע רק עפ"י המבחן המסכם.